

NOVI VODENI VAL U HRVATSKOJ

Rekordno visoki vodeni val stvorio je u velikom broju europskih zemalja poplave katastrofalnih razmjera stoga se opravdano očekivalo da će prolaskom kroz RH vodostaji dosegnuti najviše razine. Premda se nisu obistinila najgora očekivanja, velik broj vatrogasaca iz cijele Hrvatske je bio angažiran ili u stanju pripravnosti u obrani od poplava

VŽŽ	broj vatrogasaca	vozilo	čamac	rezervoar	pumpa	agregat
VŽŽ Bjelovarsko-bilogorske	23	3			2	
VŽŽ Brodsko-posavske	36	6			16	
VŽŽ Istarske	10	4			5	1
VŽŽ Koprivničko-križevačke	21	4			8	
VŽŽ Krapinsko-zagorske	28	2	1		5	
VŽŽ Osječko-baranjske	1500	34	4	10	70	
VŽŽ Požeško-slavonske	20	4			10	
VŽŽ Primorsko-goranske	19	4	1			
VŽŽ Varaždinske	30	1				
VŽŽ Virovitičko-podravске	50	2			11	
VŽŽ Zagrebačke	6	3		2	3	
VŽŽ Šibensko-kninske	10	4			6	
Ukupno:	1753	71	6	12	136	1

Pregled vatrogasnih snaga i tehnike po županijama

OBRANA OD POPLAVE SLAVONIJE I BARANJE 2013.

Tijekom lipnja u Osječko-baranjskoj županiji bilo je angažirano više od 600 vatrogasaca te brojna i tehnika i oprema

AKTIVNOSTI vatrogasnih postrojbi Osječko-baranjske županije na obrani od poplave počinju 7. lipnja 2013. godine na ušću rijeke Karašice u Dunav kod mjesta Batina. Zvukovi motornih pumpi članova DVD-a Batina označili su početak velikih i složenih priprema za dočekivanje drugog u povijesti najvišeg vodnog vala koji nam je stizao iz gornjih tokova Dunava. Slike nesreće katastrofalnih razmjera imali smo prilike gledati u Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj, Njemačkoj, Austriji i Mađarskoj već od početka mjeseca lipnja. Razmjere katastrofe uznemirile su nas kao ljude, ali i kao pripadnike sustava zaštite i spašavanja jer smo ubrzo postali svjesni da se

suočavamo s prirodnom katastrofom koja, prema riječima stručnjaka iz stradalih zemalja, nije ovako silovito pogodila neko područje posljednjih 500 godina.

U cijeloj situaciji imali smo i sreće jer smo na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije pored ekstremno visokog vodostaja rijeka Dunav i Drava mogli imati i obilne padaline na našem području, a to bi značilo punjenje njihovih pritoka te vrlo kompliciranu situaciju na ušćima. No, situacija je bila i ovako zabrinjavajuća jer više od mjesec dana imamo više vodostaje od višegodišnjih prosjeka što je imalo za posljedicu natapanja

zemljanih nasipa kroz koje se počela procjeđivati voda na mnogim mjestima. Već sam podatak da se kroz našu županiju proteže više od 100 km nasipa koji su zbog starosti (većina ih je izgrađena neposredno nakon velikih

Kroz Osječko-baranjsku županiju proteže se više od 100 kilometara nasipa

Vatrogasci su bili podrška u brojnim aktivnostima

Oprema je distribuirana po najugroženijim područjima

poplava 1965. i 1972. godine), ali i načina gradnje (zemljani nasipi različitih dimenzija i čvrstoće) govori dovoljno za sebe. Prema riječima stručnjaka iz Hrvatskih voda veliki problem predstavljaju i rupe od jazavaca i dabrova koje su na nekim dijelovima baranjskog nasipa značajno poremetile njihovu nosivost. Poznato je da su posebno ugrožene dionice nasipa u Baranji od 15. do 20. kilometra. Stoga su Hrvatske vode već krenule s ojačavanjem oslabljenih točaka.

Loše prognoze u gornjim tokovima Dunava koje su svakog dana dodatno komplicirale situaciju pokrenule su sustav zaštite i spašavanja, već 7. lipnja 2013. Tog dana održana je prva sjednica Stožera zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije na kojoj su se okupili svi sudionici obveza prevencije i interveniranja. Stručnjaci Hrvatskih voda upozorili su nas da se akumulacije u gornjim tokovima Dunava neprestano pune već danima i da bi to moglo značiti katastrofu i za nas u nižim krajevima. Župan Osječko-baranjske županije dr. Vladimir Šišljagić izvijestio nas je o aktiviranju dva protupoplavna NOS-a Hrvatske vojske koji su ubrzo počeli utrku s vremenom, jer je glavni njihov posao bio napuniti 200 000 vreća s pijeskom za potrebe osiguranja nasipa na Dravi i Dunavu. Moram priznati da su nas sve

zadivili svojom upornošću, organizacijom i disciplinom. Za vrijeme ovih teških dana bili su svakako najveći faktor sigurnosti civilnog stanovništva.

SPREMNOST VATROGASACA

No, uzbuđenja i posla nije manjkalo niti u vatrogastvu. Na sjednici zapovjedništva Vatrogasne zajednice Osječko-baranjske županije održane 8. lipnja 2013. godine u prostorijama Dobrovoljnog vatrogasnog društva Bilje dogovorili smo strategiju dočeka vodnog vala. Vatrogasni sustav Osječko-baranjske županije podigao se u najviši stupanj pripravnosti. Napravili smo reviziju kompletnosti i brojnosti kao i tehničke ispravnosti opreme i tehnike za poplavne aktivnosti. Zapovjednici područnih vatrogasnih zajednica te stožernih, ali i drugih vatrogasnih društava sve aktivnosti društava i zajednica podredili su ovim događajima. Entuzijazma nije manjkalo ni u najtežim situacijama. Veliki broj tehnike koju smo pripremili iz naših vatrogasnih postrojbi dopunile su vatrogasne postrojbe iz drugih kontinentalnih krajeva koje su na zapovjed glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske Slavka Tucakovića stavile na raspolaganje 23 kompleta za crpljenje vode. Vrijeme za koje su se angažirali ovi značajni kapaciteti računa se u satima. Pri tome su se poštivale sve proceduralne faze. Zahtjev županijskog vatrogasnog zapovjednika poslan je na vatrogasno operativno

središte. Zahtjev je odobrio ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje Jadran Perinić, a nakon toga uslijedila je zapovijed o ustupanju tehnike. Ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje, glavni vatrogasni zapovjednik te zapovjednik postrojbi civilne zaštite RH posjetili su nas i osobno se uvjerili u stanje obrambenih priprema kao i u složenost situacije u kojoj se nalazimo. Činjenica da smo na osnovu ove značajne pomoći oformili zonsko skladište protupoplavne opreme u DVD-u Bilje, kao i spoznaja da je glavni vatrogasni zapovjednik stavio u stanje pripravnosti sve vatrogasne postrojbe u Republici Hrvatskoj za slučaj eskalacije katastrofe, dodatno je ojačala potencijale svih subjekata u sustavu zaštite i spašavanja i dala im neophodnu podršku. Iz vatrogasnog zonskog skladišta u Bilju oprema je distribuirana na područja najveće ugroženosti. Dio opreme pomogao je vatrogascima iz Batine, a 10 kompleta za crpljenje stavljeno je na raspolaganje obrani nasipa u osječkom Donjem Gradu u Banovoj ulici gdje je nasip pretrpio i najveća oštećenja. Jedan dio te opreme ostavljen je kao pričuva za popunjavanje snaga na baranjskom nasipu. Mora se istaknuti i velika aktivnost državnih intervencijskih postrojbi vezanu za navedene događaje. Značajan potencijal u sustavu zaštite i spašavanja u ljudstvu i tehnici stavljen je u stanje najviše pripravnosti, a dio snaga je i koncentriran na našem području. Ovih nekoliko proteklih dana osjetilo se značajno homogeniziranje susta-

Glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković i zapovjednik CZ RH Robert Mikac u pratnji zapovjednika Borisa Banjana i predsjednika Nikice Muževica VZ Osječko-baranjske županije, Cvjetka Obradovića, načelnika Područnog ureda DUZS, Željka Kolarića zapovjednika i Dragutina Biladžića, predsjednika VZ općine Bilje, obišli su nasipe na Dunavu i oko Kopačkog rita

va, jer smo svi disali kao jedan. To se može reći i za sve druge ustanove, jedinice lokalne uprave i samouprave, javna poduzeća, specijalizirane tvrtke, udruge i pojedince kao i hrvatsku vojsku i policiju. Još jednom se potvrdilo pravilo da nesreća zbližava ljude.

Aktivnosti vatrogasaca najviše su se odnosile na crpljenje vode koja se procjeđivala kroz nasipe i ugrožavala stanovništvo više gradova i naselja. Tako su bila ugrožena naselja i otvorene površine uz lijevu i desnu obalu rijeke Drave kod Osijeka, vikend naselje Karašica kod Josipovca, te naselja uz obale Dunava poput Batine, Draža, Tikveša, Podunavlja, vikend naselja Zeleni otok kod Batine, Kopačevo, Lug, Vardarac, Aljmaš, Erdut, Dalj i dr. Zapravo su poplavom bila ugrožena mjesta i površine gotovo trećine baranjskog teritorija zajedno s gradom Belim Manastiriom. Da je došlo do proboja bilo kojeg dijela baranjskog nasipa katastrofa bi bila neizbježna.

IZVANREDNO STANJE

Župan je 12. lipnja 2013. godine proglasio izvanredno stanje za područje Osječko-baranjske županije nakon čega su stvari dobile sasvim drugu težinu. Svi subjekti u sustavu zaštite i spašavanja, a pri tome mislim i na ci-

vilno stanovništvo, bili su mobilizirani za potrebe obrane. Gradski i općinski stožeri zaštite i spašavanja promptno su reagirali, okupili resurse i započeli pripreme za doček vodnog vala. Svi poplavom ugroženi građani, ali i ostatak stanovništva Hrvatske, s napeću je pratio prolazak ekstremno visokog vodnog vala. No aktivnosti punjena vreća s pijeskom te dodatnog utvrđivanja nasipa nastavile su se i za vrijeme najvišeg vodostaja Dunava i Drave. Procjena županijskog kriznog stožera bila je da vreća s pijeskom još uvijek nema dovoljno. Od vatrogastva je zatražena pomoć, ne samo u Osijeku, nego i diljem županije.

Odziv je bio više nego dobar. Na ovim aktivnosti radilo je tijekom nekoliko dana više od 200 vatrogasaca. U ovim aktivnostima bili smo značajna pomoć Hrvatskoj vojsci, brojnim udrugama i volonterima. No, jedna od najvećih bitaka vodila se na obrani vikend naselja Karašica kod Josipovca koje je bilo opasano sa oko 1500 m nasipa te tako pretvoreno u svojevrsni otok u rijeci Dravi. Kad je nasip počeo popuštati vojska je podignuta za sprječavanje najgoreg. No ni vatrogasaca nije manjkalo. Tijekom 3 noći vatrogasci su preuzimali brigu oko ovog nasipa te tako dali priliku vojsci da

se odmori za napore preko dana. Na ovim poslovima sudjelovalo je preko 170 vatrogasaca iz gotovo svih dijelova naše županije. Vatrogasci su sudjelovali i bili podrška u brojnim aktivnostima poput osiguranja tehničke podrške za noćni rad, osiguranju vode za dijelove stanovništva i stoku te svim situacijama u kojima u sustavu zaštite i spašavanja nije bilo rješenja.

Do prolaska vodnog vala ukupno je bilo angažirano više od 600 vatrogasaca iz cijele Osječko-baranjske županije te brojna tehnika i oprema koja se koristila na mjestima gdje je bilo potrebno. Međutim, ono što sa zadovoljstvom mogu istaknuti je činjenica da smo imali u pričuvi veliki broj pripremljenih dobrovoljnih vatrogasaca koji su bili spremni obaviti sve što je potrebno kako bi sustav zaštite i spašavanja izdržao izazove.

Ova snaga, kao i činjenica da ti ljudi ne traže plaću za svoj rad, otvara sasvim nove perspektive razvoja sustava zaštite i spašavanja. Vatrogastvo je spremno za transformaciju sustava i može vrlo brzo postati motor snaga zaštite i spašavanja. Samo mu treba dati priliku.

Boris Banjan, zapovjednik

OSVRT NA VISOKI VODOSTAJ DUNAVA 2013. god na području Vukovara

U nasipe ugrađeno više od 300 000 vreća s pijeskom

EKSTREMNO visoke oborine koje su početkom mjeseca lipnja pale na području gornjeg dunavskog sliva (Njemačka, Austrija, Slovačka, Mađarska) uvjetovale su nagli porast vodostaja cijelim tokom Dunava, tj. formiranje rekordno visokog vodenog

vala. Pošto je u većini europskih zemalja kroz koje Dunav protiče izmjeren najveći ikad zabilježen vodostaj, za očekivati je bilo da će pri prolasku kroz RH vodostaj također dostići rekordni nivo. Prema procjenama i predviđanjima vrh vodenog vala trebao je proći kroz Vukovar u noći s 14/15. lipnja što se na kraju i obistinilo te je zabilježen drugi najviši vodostaj ikad izmjeren od 725 cm. Kako se približavao vrh vodenog vala tako su i radnje u obrani od poplave postajale sve aktivnije.

Osim svojih redovnih aktivnosti i vatrogasci su se uključili u punjenje vreća s pijeskom te izgradnju zečjih nasipa. U ovim radnjama sudjelovali su djelatnici JVP Vukovar, članovi DVD Vukovar, DVD Sotin, DVD Svinjarevci, DVD Bogdanovci i DVD Petrovci.

Od 10. - 14. lipnja u punjenju i utovaru vreća s pijeskom na vozila, te gradnji zečjih nasipa sudjelovalo je ukupno 110 profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca. Logističku potporu vatrogascima na terenu, u vidu prijevoza ljudi, hrane i pića, dala je Vatrogasna zajednica grada Vukovara.

JVP Vukovar je aktivno sudjelovao u kontroli i stalnom obilasku nasipa na Otoku športova, centru Grada, Budžaku i Luci Vukovar, a njeni djelatnici su bili u stanju visoke pripravnosti.

Ukupno u nasipe je ugrađeno 343 750 vreća s pijeskom, 464 metara geomembrana, 2190 metara box barijera te 240 metara vodenih barijera. Uzevši u obzir naša dosadašnja iskustva iz 2006. i 2010. godine, možemo samo pohvaliti

Na Dunavu je izmjeren rekordno visoki vodostaj